

Biskop Tor Singsaas
Nidaros bispedømme

Visitaforedrag

**Bispevisitas i Orkdal, Orkanger, Orkland og Geitastrand sokn i Orkdal prosti,
21.-15. september 2016.**

1. Innledning

a) «Den individuelle og den kollektive tro»

Takk for gode dager med sterke inntrykk.

Menighetene i Orkdal særpreges av de mange aktive som har et engasjert og nært forhold til kirke, menighet og bedehus. Orkdal står i så måte i en særstilling i bispedømmet. Mange bekjenner troen på Jesus Kristus som frigjør og frelser i eget liv, - for menneskehet og skaperverk. I en av våre nattverdbønner ber vi om at Kristus må gi oss brennende hjerter, slik Emmaus-vandrerne opplevde da den usynlige oppstandne Kristus slo følge med dem. Alt var kaotisk, for ryktet gikk om den tomme grav. De var forvirret. Så slo han følge med dem. De var av de første som fikk møte ham. De gjenkjente ham i det øyeblikk han brøt brødet. De erfarte «den uro» som alltid er tilstede når Kristus er nær og berører oss.

Den hellige ånd svever fortsatt «over vannene», - er i verden, - er i oss, - og i mellom oss. Han påminner oss alltid Kristus, - og sammen med ham, - alltid den minste av menneskene. Han påminner oss skaperverkets sårbarhet.

I orkdalsmenighetene er det gledelig å merke en frimodig kristusbekjennelse som fører til forpliktelse overfor det kristne fellesskap, og til stor diakonal innsats som viser Kristi etterfølgelse i ord og gjerning.

Dette er en tro som henter sin inspirasjon fra en kristendomsform som vektlegger den enkeltes avgjørende overgivelse til Jesus Kristus, - som vi kan kalle «den individuelle tro».

I Nidaros bispedømme er «den kollektive tro» også tydelig og sterk. Denne kristendomsformen arter seg noe annerledes. Vi tror sammen på Jesus Kristus. Disse to kristendomsformene utfyller hverandre, kompletterer hverandre. Den «individuelle tro» **utfordrer** «den kollektive tro», mens «den kollektive tro» **avlastet** «den individuelle tro».

Hva mener jeg med det?

Når jeg har fri en søndag, kan jeg av og til lengte etter å komme meg usett inn i Nidarosdomen rett før gudstjenesten, smyge meg ned på en stol bak ei søyle, få sitte ned bare, og være uforstyrret. Hvorfor? Jeg trenger av og til å bli båret av de andres tro i fellesskapet. Andre ber bønnene, synger salmene, leser bibelordene, skaper musikken. Jeg får være i dette, uten krav om å delta aktivt selv. Til sist få nattverdens brød og vin som gave, - motta Kristus – «den aller helligste på jord».

Kirka tror som fellesskap på Jesus Kristus. Ingen enkeltperson kan bære denne troen alene. Noen tror lite. Andre langt mer. Når vi kommer sammen som fellesskap, blir dette til en felles tro uttrykt gjennom trosbekjennelsen i gudstjenesten.

Å tilhøre kirkas fellesskap, er å få del i «den kollektive tro».

En biskop skal gå foran og peke på Jesus Kristus som gir rom for alle i fellesskapet, enten troen er stor eller liten. Å tilhøre et trosfellesskap er en gave til et menneske. Der blir en alltid båret av «de andres tro».

Det gjelder også meg. Dette er «Nåde».

Å være kristen har ofte vært forbundet med noe personlig og inderlig. Troen på Jesus Kristus har hvilt på en personlig bekjennelse. Du må som enkeltmenneske stå inne for alt. Med ord må du kunne gi uttrykk for en rett og gjennomtenkt tro. Dette er krevende for den enkelte av oss. Ikke få føler seg fremmed i forhold til en slik forventning og forståelse.

Noen ganger står vi frimodig fram i fellesskapet både med vår tro og vårt liv. Andre ganger ønsker vi inderlig å være usynlig fordi livet krever det. Ikke alt er like lett alltid.

Da er det viktig å kunne ha en «bakerste benk» i kirka, - i fellesskapet hvor du usett kan smyge deg inn og skjule deg bak en søyle, men likevel få erfare at du blir båret av de andre. De tar hånd om deg og ditt liv. Du bæres fram for Guds ansikt.

I kirka trenger vi å reflektere dypere over forholdet mellom den individuelle og den kollektive tro. Den siste har overveiende hatt lavere status enn den første, og blir nesten betraktet som ureflektert og naiv.

Men det er langt fra min forståelse.

Bibelen har det perspektiv at en også blir tatt imot av Gud gjennom «en annens tro». Det fortelles i Luk, 5, 18ff om mennene som bar sin lamme venn på bære til Jesus Kristus. De hadde hørt om hans helbredende evner. Men det var slik trengsel omkring ham at de måtte fire mannen ned gjennom taket for å få ham helt fram til Mesteren. Da Jesus så «deres tro», sa han; «Venn, syndene dine er deg tilgitt. Stå opp, ta børen din og gå hjem. Og straks reiste mannen seg foran øynene for dem, tok børen han hadde ligget på, og gikk hjem mens han lovpriste Gud.»

Dette er en grunnfortelling om «den kollektive tro». Noe av denne teologiske tenkning er og barnedåpen knyttet til.

Jeg har inntrykk av at for mange i Trøndelag er kristendom «lettere gjort enn sagt». Det er «en praktisk kristentro», som nødvendigvis ikke har så mange ord, men langt flere gode gjerninger. Mesteren hadde mer sansen for det siste enn det første, - gjerningene er viktigere enn ordene. Vi har og møtt dette her i Orkdal under visitasen, f.eks. i Knyken. Ofte er det i mange trønderske lokalsamfunn presten som fører ordet på vegne av fellesskapet, og som er den som har som oppgave å se etter de gode gjerningene, og legitimere dem som kristne. Da gjelder det at presten er «vidsynt,» - at hun eller han er raus i sin fortolkning av det som vises av god medmenneskelighet i lokalsamfunnet. For Gud er vår skaper, - han har gjort oss til sine medskapere i vårt hverdagsliv sammen med de andre. Jesus Kristus var et hverdagsmenneske og en hverdagens Guds Sønn. Han kristnet hverdagslivet til folk. Så skal vi og gjøre. Folk handler og lever som kristne mer enn at de snakker så høyt om det.

Det er viktig at «den praktiske kristentro» blir gitt legitimitet. Prestens oppgave er å fortolke det liv som leves i bygd og by på vegne av trosfellesskapet. Ikke bare det som utøves i kirkerommet. Kristne tar medansvar for mennesker og skaperverk. Stiller opp for andre i lokalsamfunnet, - har gode øyne vendt mot barna i nabolaget, - gir positiv oppmerksomhet til sine medmennesker, - «bryr» seg fordi det er til det beste for «den andre». Vi er opptatt av at «den minste» og «innflytteren» alltid skal innlemmes i fellesskapet.

Dette er spor etter Kristus, som ingen kan utslutte.

Martin Luther kaller hverdagslivet for en gudstjeneste når vi arbeider til beste for våre medmennesker i Guds navn.

Den sterkere bærer den som er svakere. Det er kirkas «kollektive trosutøvelse», - et tegn på nåde. For Jesus Kristus gir livsrom omkring seg for alle.

Slik ser vi at orkdalsmenighetene er bærere både av «den individuelle og kollektive tro». Det er interessant å se at de er avhengige av hverandre. Og at det her er en bevissthet om dette gjensidige forholdet.

Jeg utfordrer oss alle til å reflektere videre over dette, da det er viktig for ei framtidig folkekirke slik det er forutsatt og formulert i Grunnlovens § 16.

b) Bispevisitasens sentrale innhold og oppgave

Kirken og menighetene er et fellesskap som alltid er lokalt forankret. Det er fellesskapet rundt Ord og Sakrament i takk og bønn til Gud. Gudstjenestene er fellesskapets sentrum. Her møter vi hverandre og vi møter Gud. Her kommer vi med våre liv, slik de leves og her får vi motta tilgivelse, oppreisning og håp. Derfor er det viktig for biskopen å reise på visitas, å møte menighetene og menneskene lokalt, der gudstjenestefeiring og andre samvær skjer – der kirkens liv leves.

Å visitere handler om å se, om å oppmuntre og om å holde fast ved kirkens grunnleggende budskap; at mennesker skal få møte Jesus som frelser og herre.

I vårt postmoderne samfunn, preget av konkurranse, suksess og vellykkethet, er det kanskje viktigere enn noen gang å understreke at kristendom handler om noe annet, - om alle menneskers likeverd. Hvordan Jesus gav mennesker livsmot, reiste nedbøyde opp og inkluderte dem som stod utenfor, det er rettesnor også for kirken i dag to tusen år senere.

2. Rapporter og dokumenter

Det er et omfattende og godt arbeid som er gjort i soknene for å forberede visitasen. Dette gjenspeiles i et variert og spennende program for disse dagene og gjennom de grundige dokumenter som er utarbeidet i forbindelse med visitasen. Både kirkeverge Margit Sødal og fung prost Pål Ove Lilleberg har lagt til rette for at nødvendige forberedelser er gjort på en svært god måte fra både fellelrådsansatte sin side og fra prestedtjenesten. Begge skal ha sin velfortjente takk i dag.

Følgende dokumenter er ferdigstilt til visitasen og vedlegges protokollen:

1. Visitasmelding 2016 fra alle fire sokn ført i pennen av sokneprestene Åse Rugland, Eldfrid Marie Hollevik-Bakken og Kristin Strand
2. Rapport til bispevisitas fra Orkdal kirkelige Fellelråd ved kirkeverge Margit Sødal
3. Handlingsplan for 2017-2020, Orkdal kirkelige fellelråd
4. Kontorvisitas og befarung 2. september 2016, prost Øystein Flø (Gauldal)
5. Program for bispevisitasen 21.-25. september 2016.

Dessuten foreligger det trosopplæringsplaner og diakoniplaner for alle fire sokn som ikke er vedlagt protokollen.

Dokumentene gir et godt uttrykk for den omfattende og varierte virksomheten som drives i regi av menighetene. De vitner om et godt og konstruktivt samarbeid mellom embete og råd og ikke minst alle de frivillige som yter vesentlige bidrag til å bygge menighetene.

3. Menighetsråd og fellesråd

Første dag av visitasen møtte biskopen alle fire menighetsråd og fellesrådet. Representanter for alle rådene redegjorde for virksomheten og ga utdypende refleksjoner knyttet til rapportene som foreligger.

Menighetsrådene

Biskopen fikk et klart inntrykk av stort engasjement, en mengde ulike tiltak og stor trofasthet knyttet til menighetenes oppgaver og oppdrag. Det rapporteres om stor og stabil oppslutning om kirken. Dette gjenspeiles i medlemstall, antall dåp og oppslutning om konfirmasjon. Også deltakelse på gudstjenester holder seg høyt i kirkene. Det er svært gledelig å registrere dette og det handler om at det er gjort godt og tillitsskapende arbeid både fra ansatte og frivillige i menighetene over lang tid. Lokalmenighetene fremstår som troverdige samarbeidspartnere i lokalsamfunnet.

I samtalen med menighetsrådene kom det også frem refleksjoner knyttet til kirkens stilling i samfunnet. Det ble også uttrykt en uro knyttet til de tendenser vi ser, kanskje tydeligere andre steder, om sviktende oppslutning om Den norske kirke. Det er vanskelig å tenke at de utfordringer som sviktende oppslutning som Den norske kirke opplever, ikke også vil berøre menighetene i Orkdalsområdet. At kirken både er imøtekommende og åpen og samtidig relevant for mennesker, er derfor en kontinuerlig utfordring som også gjelder lokalsamfunnene i denne kommunen. Samtalen i rådene viser at også dette er et anliggende som rådene må ha fokus på fremover. Det ble også påpekt at det er noe ulike utfordringer for bymessige strøk i Orkanger til de mer spredtbygde strøk ellers i kommunen.

Konkret oppfordres menighetene til å følge den lokale utvikling på område tett gjennom å årlig rapportere på utviklingen av andelen medlemmer i menighetene (prosentandelen av befolkningen) og andelen barn av medlemmer som blir døpt/ikke blir døpt. Dette er tall som gir den lokale menighet et godt grunnlag å vurdere oppslutning og tilhørighet på. I tillegg kommer også oppslutningen om konfirmasjon og gudstjenester som et sentralt statistikkgrunnlag. Menighetsrådene utfordres til å ha jevnlig temadrøftinger omkring gudstjenesteliv, trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid, diakoni, kirkemusikk/kultur og kirka i samfunnet hvor ansatte ut fra sitt faglige ansvar og kompetanse inviteres til å innlede til samtale og drøftinger. Dette er viktig da menighetsrådene ellers kan befatte seg stort seg med «løpende enkeltsaker».

Fellesrådet

Fellesrådet påpekte den gode og konstruktive relasjonen til kommunen. Det er stor grad av forståelse, velvilje og tillit mellom lokalkirken og kommunen. Kommunen har stilt opp med de nødvendige ressurser for at fellesrådet kan ivareta sin lovpålagte oppgaver. Det er det grunn til å gi kommunen honnør for. Honnør fortjener også fellesrådet under ledelse av Ivar Nerhol og i godt samarbeid med kommunens representant Torstein Larsen. Fellesrådet kunne derfor melde om gode kirkebygg og gravlunder i kommunen.

Det vil alltid være behov som ikke er dekket, men dialogen også om disse spørsmål er god.

Følgende prioriteringer vil fellesrådet særlig peke på:

- Ytterligere utbedringsbehov ved Orkanger kirke

- Utbedring av parkering ved Moe kirke
- Styrking av administrativ ressurs hos kirkevergen
- Ekstraordinær innsats for å få samsvar mellom gravkart/gravregister og den faktiske situasjon på kirkegården

4. Ansatte

Biskopen møtte alle ansatte til en samtale og påfølgende nydelig lunsj i Fannremsgården hvor lokal mat stod på menyen.

I fellesrådet er det 20 personer tilsatt i totalt 10,9 årsverk. I prestetjenesten er det tilsatt tre sokneprester i 100% stillinger. I tillegg kommer prosten som har hele prostiet som arbeidsfelt.

Både i møte med ansatte og ikke minst gjennom de ulike programpostene i visitasen, har biskopen møtt en særdeles kompetent, initiativrik og motivert stab. Her legges det ned et utrolig flott arbeid hvor biskopen kanskje heller må gi den enkelte frimodighet til å sette grenser enn å utfordre til større innsats. Medarbeiderne gav også selv uttrykk for stor glede i arbeidet og motivasjon til å fortsette i tjeneste. Ikke minst var det mange som gav uttrykk for at det var møtene med enkeltmennesker som opplevdes mest verdifulle og meningsfulle.

Også i disse sokn vil det alltid være en løpende vurdering knyttet til prioriteringer om hva som er viktigst. I slike vurderinger er nettopp samspillet mellom råd, ansatte og frivillige viktig. Det systematiske planarbeidet som er lagt, gir også redskaper for å kunne gjøre prioriteringer også fremover. Det handler ikke om å gjøre mer, om å øke kvantitet, men heller å ha fokus på kvalitet og prioritere det viktigste.

5. Frivillige

Et av de sterkeste inntrykk biskopen sitter igjen med etter en visitasuke i Orkdal er møte med frivilligheten. Det var et sterkt og inspirerende å få møte et fullsatt menighetshus på onsdagskvelden. Fullsatt av glade og trofaste frivillige som alle gjør en stor og verdifull innsats i menighetene. Bare å få lov å oppleve det og dele entusiasmen og gleden gir inspirasjon. Her har disse fire menighetene fått til noe helt enestående - og som biskop er det nå fristende å si til andre menigheter i bispedømmet – ”look to Orkdal”.

Først og fremst er det på sin plass å uttrykke en stor takk til alle som er med å tar i et tak for fellesskapet. Her er ingen nevnt og ingen glemt, her er alle like viktige, om en står på scenen eller gjør arbeid i kulissene. Alle ulike oppgaver er like viktige og like verdifulle.

Vi har også fått et innblikk i denne frivillighetskulturen mange ganger under visitasen. Enten det har vært på skolegudstjeneste, møte i Geitastrand kirke hvor både Terje Jonassen og Johan Arnt Gjeten er gode representanter for frivilligheten. Festsamværet i Malaba, flerkulturelt møtested for kvinner og barn, viste også hvor flott det er når så mange frivillige stiller opp.

Ting kan tyde på at denne frivillighetskulturen er en del av genene her i Orkdalsdalføret. Besøket på Knyken skisenter og møte med Knykenfolket var imponerende. Å se hva som er mulig å få til gjennom frivillig innsats og godt samarbeid med kommune og andre instanser, var rett og slett imponerende. En stor takk til Knykenfolket og dets leder Magne Fosbak.

Knykenfolket har i tillegg til å få gjort mye imponerende dugnadsarbeid, også skapt en arena for fellesskap og mestring. Det var rørende å se hvordan innvandrere og andre med særskilte behov ble integrert i fellesskapet og opplevde å få meningsfulle oppgaver. At Ildsjelprisen fra 2014 fortsatt er like fortjent, fikk vi oppleve på nært hold.

6. Møte med Orkdal kommune

Orkdal kommune ved ordfører Oddbjørn Bang, rådmann Ingvild Kvernmo, kommunalsjef Ellen Wahlmann og kommunens representant i fellesrådet Torstein Larsen, inviterte biskopen til møte og lunsj fredag 23. september. Fra kirkens side møtte foruten biskop Tor Singasaas, prost Dagfinn Thomassen, fellesrådets leder Ivar Nerhol, kirkeverge Margit Sødal og sokneprestene Eldfrid Marie Hollevik-Bakken, Åse Rugland og kristin Strand. Personalsjef Steinar Skomedal møtte sammen med biskopen.

Ordføreren gav en presentasjon av Orkdal kommune og den rivende utvikling kommunen står midt oppe i.

Rådmannen orienterte om de vedtak som kommunestyrene i Orkdal, Agdenes, Meldal og Snillfjord har gjort om kommunesammenslåing fra 1.1.2020. En omfattende sammenslåingsprosess er i gang med sikte mot en ny Orkland kommune med om lag 18 500 innbyggere. I etterkant av orienteringen ble det samtale om de konsekvenser dette får for den kirkelige organisering. Fellesrådene vil måtte gå inn i liknende prosesser med sikte på et kirkelig fellesråd i nye Orkland kommune fra 1.1.2020.

Kommunalsjefen orienterte om det omfattende krise- og beredskapsarbeidet som er etablert i kommunen og fikk et klart inntrykk av det gode samarbeidet det er mellom kirken og kommunen i dette arbeidet. Her sitter prestene og andre kirkelig ansatte på verdifull kompetanse som kommer lokalsamfunnet til gode. Ikke minst fikk biskopen et godt inntrykk av samarbeidet i kommunens kriseteam hvor sokneprest Åse Rugland representerer kirken.

Biskopen orienterte kommunen om de utfordringer som fellesrådet står fremfor og pekte på følgende tema:

- Gode samarbeidsformer og rutiner knyttet til budsjett og langtidsplaner.
- Oppfølging av de prioriteringer som er spilt inn, Orkanger kirke og parkering ved Moe kirke.
- Ekstraordinær innsats for å få gravkart/gravregistre i samsvar med situasjonen på gravplassene.

Både biskop, fellesråd og kommune uttrykte takk for et godt og konstruktivt samarbeid som en ønsket å videreføre.

7. Diakoni og samfunnsengasjement

Orkdal helsetun sammen med diakoniarbeider Ingrid Holte Karlsen inviterte biskopen til å delta på andaktssamlingen på helsetunet på torsdag. Det var en fin gjennomført samling for både beboere og dagsbesøkende hvor også kantor Barbara Wróbel deltok med musikalske innslag.

Diakonien gjør en viktig oppgave i dette å møte mennesker i ulike livsfaser både de som bor hjemme eller på institusjon. Behovet for denne type omsorg og oppfølging er stort og det er gledelig å se at menighetene følger opp dette gjennom diakoniplanene.

Inkludering

Menighetene har også tiltak innenfor feltet ”inkludering”. Biskopen fikk et flott og fargerikt møte med det flerkulturelle Orkdal når Malaba inviterte til festsamvær. Mange kvinner og barn fra ulike land med ulik religiøs tilknytning møttes til fellesskap. Et unikt og viktig bidrag til hverdagsintegrering og til å bygge bro mellom mennesker og kulturer.

I en situasjon med økende antall flyktninger som bosettes i kommunen, er denne type tiltak viktige.

Biskopen har også merket seg tiltaket Simen, et tilrettelagt tilbud for mennesker med psykisk utviklingshemming. At menighetene har oppmerksomhet rettet mot alle som på ulikt vis trenger særskilt tilrettelegging, er en direkte konkretisering av kristentroens vekt på alle menneskers likeverd.

Byutfordringer

Orkanger har fått bystatus og får mer og mer bypreg. Vi vet av erfaring fra andre bysamfunn at en slik utvikling også har sine skyggesider. Mennesker som på ulikt vis faller utenfor, gjerne med problematikk knyttet til arbeidsledighet, rus og psykiatri. Innenfor dette feltet kan det være et potensial for kirken til å være med å bidra i arbeidet med å ”reise mennesker opp”. Orkanger kirke midt i sentrum kan kanskje være et godt utgangspunkt for å tenke ”by-diakoni” i nært samarbeid med kommune og andre relevante instanser. Da dette ikke har vært et tema som har vært oppe til drøfting i visitasen, tas det her med som en tanke og en utfordring som eventuelt må gjennomtenkes og drøftes i de rette fora i etterkant av visitasen.

Bedriftsbesøk

I visitasen var det også lagt inn et bedriftsbesøk hos Elkem, Thamshavn. Besøket gav et interessant innblikk i rike industritradisjoner i Orkdal og samtidig på de nødvendige omstillinger som industrien og samfunnet står overfor, ikke minst med tanke på «det grønne skifte» og klimautfordringene v står overfor. Her viser Elkem vei ved tungt å satse på solcelle-teknologi og produksjon.

Kommunikasjon

I lang tid har menighetene i Orkdal vært langt fremme i bruk av hjemmesider for å kommunisere med folk. Dette har vært en fremsynt satsing som det er grunn til å gi både honnør og takk for. Det er også fint å oppleve den interesse for kirken og dens virksomhet som fremkommer gjennom avisa Sør-Trøndelag og deres dekning blant annet av denne visitasen.

8. Trosopplæring og konfirmantundervisning

Innenfor en kort visitasuke rekker ikke biskopen å være innom alle ulike tiltak og arrangementer som menighetene har satt i gang. Denne gang fikk ikke trosopplæringstiltakene et hovedfokus. Men det betyr ikke at dette ikke ses på som viktig. Tvert i mot er kirkens satsing på trosopplæring den største og viktigste nysatsingen innenfor kirken de siste 10-15 år. I Orkdalsmenighetene foreligger det gode trosopplæringsplaner i alle sokn og vi har møtt dyktige og motiverte

medarbeidere.

Vi ser mange steder at det er vanskelig å nå målsettingen om antall timer trosopplæring og å nå bredt nok ut blant barn og unge. Biskopen vil derfor oppfordre både fellestrådsansatte og prestedtjenesten til å ha oppmerksomhet på hvordan disse målene kan nås. Ikke minst vil det være en lederutfordring for prost og kirkeverge til å tilrettelegge for godt samarbeid innenfor feltet.

Det er ikke tvil om at et godt trosopplæringsarbeid er viktig med tanke på oppslutning og tilhørighet til menighet og kirke i fremtiden. Derfor er det viktig at dette arbeidet også i fortsettelsen blir prioritert.

Konfirmantundervisning

Biskopen fikk møte alle konfirmantene på en storsamling på Fannrem torsdag ettermiddag. Det er imponerende å se at oppslutningen om konfirmasjon er stor i alle sokn og vitner om at de ansatte med kateket Olav Pederstad og sokneprestene gjør et kvalitativt godt arbeid. At det kan være krevende å stå i dette arbeidet har biskopen stor forståelse for. Samarbeid mellom ansatte og kvalitet på undervisningen er stikkord som biskopen opplever at en har stor bevissthet om. Kvalitet fremfor kvantitet

9. Gudstjenesteliv og kultur

I visitasmeldingen kommenteres det at gudstjenesteoppslutningen er stabil, men med en tendens til at det er færre faste kirkegjengere mens dåpsfølgene øker. Noe av den samme tendens ser vi flere steder i bispedømmet. Det er grunn til å nevne sokneprestene Åse Rugland, Eldfrid Marie Hollevik-Bakken og Kristin Strand særskilt som leder arbeidet med gudstjenestene i de ulike sokn og som gjør dette med kompetanse og engasjement.

Biskopen skal være forsiktig med å peke på enkle svar for å øke deltakelsen på gudstjenestene. Snarere ligger vel svaret på denne type utfordringer lokalt, hva er det som er viktig for oss i våre menigheter. Kanskje et utgangspunkt for drøfting av gudstjenestelivet lokalt i menighetene kan være *”hva ønsker jeg for egen del å møte når jeg går på gudstjeneste”* eller *”hva er en god gudstjeneste for meg?”*

Kultur

Kantortjenesten og musikklivet er viktig i menighetene. Sang og musikk omtales ofte som det usynlige sakrament. Kunst og kultur gir uttrykk for verdier og følelser som ikke ord kan erstatte. Det er derfor gledelig å legge merke til at sang og musikk er en viktig del av menighetenes virksomhet.

Salme og kulturkvelden i Orkanger kirke på fredagskvelden gav et sterkt uttrykk for den rikdom som sang og musikk representerer. Kantorene Barbara og Piotr Wróbel sammen med ansatte og frivillige stod ansvarlig for en flott kulturkveld i kirken.

På dette feltet ligger det godt til rette for å styrke ytterligere samarbeidet med det lokale sang- og musikkmiljøet og på den måten bygge brede allianser mellom kirke og lokalmiljø.

10. Etterord og takk

Det er grunn til å avslutte både visitasen og foredraget. Mye mer kunne være sagt, mye mer

kunne fortjent større oppmerksomhet. Derfor er ikke denne gjennomgangen å forstå som en komplett gjennomgang av menighetens i Orkdal, Orkland, Orkanger og Geitastrand sin virksomhet. Men gjennom visitasen har vi vært innom viktige sider ved det som skjer i menighetene. Det handler ikke om at alt skal bli sagt, men å gi noen refleksjoner tilbake til råd og ansatte som kan anspore til fortsatt tjeneste i Guds rike og til en stadig refleksjon og samtale om hva som oppleves som gode og tjenlige arbeidsformer lokalt.

Men nå er det tid for takk. Takk til alle dere som gjennom år har bidratt til lokalmenighetene med trofast og tillitsskapende arbeid. Det er nettopp dette trofaste arbeidet som gjør at kirken i Orkdal har en slik oppslutning og troverdighet i lokalsamfunnet.

Det er grunn til å takke alle dere som har påtatt dere frivillige oppgaver fra babysang til eldrearbeid. En takk til dere som har gått inn i menighetsråd og andre råd og utvalg, dere som har påtatt dere krevende lederoppgaver.

Og det er grunn til å rette en stor takk til alle dere som er ansatt og som fra dag til dag og uke til uke, er med å bærer de mange oppgaver. Dere fortjener alle en stor takk for alt dere gjør for menighetene, for lokalsamfunnet, ja for Guds rikes fremme på vårt sted. Tusen takk!